

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

Б И Л Т Е Н

**НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

**Број 1060
Скопје, 2 септември 2013 година**

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска-Цветановска

Бр. _____

_5.8. 2013_

Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКиМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италиќ формата за македонските букви ‘**д**’, ‘**п**’, ‘**т**’, ‘**з**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКиМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѐ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѱ**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

Проректор

Проф. д-р Коле Василевски

Изготвил: Т.Б.

Одобрил: К.М.

Содржина на Билтен број 1060 од 2 септември 2013 година

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Орална медицина и патологија** од авторите **проф. д-р Мирјана Поповска, проф. д-р Златанка Белазелкоска**, пријавен на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....7-17

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник (во сите наставно-научни звања) за следниве научни области (дисциплини): филозофија на религијата, теории за религијата, увод во филозофијата и филозофија (општ курс) на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Марија Тодоровска, д-р Марија Тодороска**).....18-32
2. Реферат за избор на еден наставник (во сите наставно-научни звања) за научните области (дисциплини): клиничка психологија и психологија на советување на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Катерина Наумова**).....33-44

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Машинскиот факултет во Скопје (**Амед Абдурманов, Александар Ќироски, Сашо Исијановски, Симона Илиоска, Боби Костоски, Благоја Богоевски, Дарко Јосифовски, Деница Огненовска, Саша Симоновиќ, Милена Јакимоска, Агим Јусуфи Ѓорче Спировски, Леонора Ристевска**).....45

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Рецензија на докторската дисертација **Деноминални атрибути во англискиот и во македонскиот јазик-контрастивна анализа** од м-р **Билјана Наумоска-Сараќинска**, пријавена на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.....46-53

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на учебното помагало под наслов **Синтеза на процесни и роботски системи (збирка задачи)** од авторот **проф. д-р Елизабета Лазаревска**, пријавен на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....54-57

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Социологија** од авторот **д-р Илија Ацески**, пријавен на Филозофскиот факултет во Скопје.....58-67

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**Билјана Петковиќ, Дане Крстевски, Анита Панова Илиева, Ивана Николовска, Маја Јовановска, Раде Милевски, Стивен Ночевски, Владимир Наумовски, Станка Тасева, Ристе Паланков, Габриела Цветковска, Филип Георгиев, Стојан Марков, Александар Цветковски, Драган Каевски, Дарко Милошоски, Билјана Веселиновска, Јован Алексов, Марјан Балтоски, Магдалена Секуловска, Трајче Карафиловски, Ружица Панарин, Марина Христовска, Чедомор Ивановски, Јован Стоименовски, Игор Ангеловски, Розита Петринска-Лабудовиќ, Тања Нелкоска**).....68-72

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Јасминка Маленкова, Иван Спасовски, Марина Станојкова Арсовски, Биљана Јанева, Диона Босилковска, Катерина Трпковска**).....73

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Разработка на HPLC – методи за квантитативно определување на некои хербициди и органофосфорни инсектициди во различни матрици** од м-р **Ленче Велкоска-Марковска**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....74-79
2. Рецензија на докторската дисертација под наслов **Дистрибуција на тешки метали во примероци од животната средина во околината на рудникот Алшар** од м-р **Катерина Бачева**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....80-84

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

3. Рецензија на докторската дисертација **Потреба од индивидуализиран музикотерапевтски профил во образовниот процес за педагошко-психолошка проценка на личноста на надареното дете** од областа на музичката теорија и педагогија, изработена од м-р **Томислав Таневски**, пријавена на Факултетот за музичка уметност во Скопје.....85-91

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација со наслов **Современи трендови во обезбедувањето и наплатата на побарувањата во банките, со посебен осврт на банките во Република Македонија**, изработена од м-р **Валентина Ангелкоска**, пријавена на Економскиот факултетот Скопје.....92-98
2. Рецензија на докторската дисертација со наслов **Влијанието на странските кредити врз економиите на земјите во развој и транзиционите економии, со посебен осврт на Република Македонија**, изработена од м-р **Флорида Вељаноска**, пријавена на Економскиот факултетот Скопје.....99-106
3. Рецензија на докторската дисертација **Влијанието на еврото врз надворешнотрговската размена на Европската унија**, изработена од м-р **Елена Макревска Дисоска**, пријавена на Економскиот факултетот Скопје.....107-112

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Вградување на родовата компонента во дефинирањето на социјалниот статус на самохраните родители: можност за унапредување на семејната политика**, изработена од м-р **Биљана Страмшак Ѓуровска**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....113-117

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Реферат за избор во звањето доцент по современ англиски јазик и применета лингвистика на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**д-р Елена Ончевска Агер, м-р Марија Врвцоска и м-р Александра Симоновиќ**).....118-133

ФАКУЛТЕТ ЗА ИНФОРМАТИЧКИ НАУКИ И КОПЈУТЕРСКО ИНЖЕНЕРСТВО

1. Рецензија на докторската дисертација **Модел на е-колаборативно градење на онтологија и негови примени во електронското учење** од м-р **Миле Јованов**, пријавена на Факултетот за информатички науки и компјутерско инженерство во Скопје.....134-140

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на докторската дисертација **Решенија за интеграција на мобилни целуларни мрежи и безжични мрежи со поддршка на квалитетот на сервисите**, изработена од м-р **Кире Јакимоски**, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....141-145

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебното помагало **Орална медицина и патологија-практикум** од авторите **Мирјана Поповска, Златанка Белазелкоска, Анета Атанасовска-Стојановска, Вера Радојкова-Николовска, Кристина Матиќ**, пријавено на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....146-156

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Евалуација на резултатите од хируршко лекување на повредите на артериите на долните екстремитети од огнестрелно оружје**, од м-р **Луан Јаха**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....157-160

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на асистент-истражувач во научното поле општествени науки, научно подрачје: организациони науки и управување (менаџмент), област: менаџмент во аграрот на Економскиот институт во Скопје (**Катерина Хаџи Наумова-Михајловска**).....161-166
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Маргин Тодоров, Ружица Мирчиќ Дорески, Марјан Јанев, Зорица Цонева, Влатко Данилов**).....167
3. Реферат за избор на наставник во наставно-научно звање – доцент, во научното поле општествени науки, научно подрачје: економски науки, област: меѓународна економија на Економскиот институт во Скопје (**Искра Станчева Гигов**).....168-182

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Клинички импликации на пролактинот кај опијатните зависници на третман со метадонска терапија на одржување**, од ас. д-р **Анета Спасовска Трајановска**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....183-188

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Динамички системи: Лоренцов систем, решавање и анализа на неговото однесување во зависност од параметрите и примена** од м-р **Билјана Златановска**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....189-195

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Рецензија на ракописот **Коментар на Законот за катастар на недвижности** од авторите **д-р Родна Живковска-редовен професор, д-р Тина Пржеска-доцент, д-р Соња Димова-советник за правни работи и Неша Петрушевска-советници за правни работи на директорот на Агенцијата за катастар и недвижности**, пријавен на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.....196-205

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Економските ефекти на фискалната политика** од м-р **Елизабета Цамбаска**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....206-213
2. Рецензија на докторската дисертација **Влијанието на секјуритизацијата врз финансиските системи на развиените и транзиционите економии во услови на глобалната финансиска криза**, од м-р **Радица Дишлиеска**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....214-224

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област производно машинство, технологии и системи на Машинскиот факултет во Скопје (**д-р Глигорче Врганоски**).....225-250

**РЕЦЕНЗИЈА НА
УЧЕБНИКОТ „ОРАЛНА МЕДИЦИНА И ПАТОЛОГИЈА”
ОД АВТОРИТЕ МИРЈАНА ПОПОВСКА И ЗЛАТАНКА БЕЛАЗЕЛКОСКА**

Врз основа на член 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, на својата 8-ма редовна седница одржана на 13. 6.2013 година, донесе одлука со бр. 09-960 за формирање рецензентска комисија за пишување рецензија на учебникот „Орална медицина и патологија”, во состав:

- проф. д-р Киро Ивановски
- проф. д-р Вангел Димитровски
- проф. д-р Кочо Чакаларовски.

Во врска со оваа Одлука, во својство на рецензент го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот **Орална медицина и патологија** е учебник од оваа област, наменет за студентите по дентална медицина, изготвен од автори кои подолго време се занимаваат со оваа проблематика.

Автори на учебникот се: Мирјана Поповска и Златанка Белазелкоска

Тој е наменет за следниве студиски програми:

- доктори по дентална медицина;
- стручни стоматолошки сестри

Покриеност на наставниот материјал

Во учебникот се опфатени сите предвидени наставни содржини за теоретска настава.

Орална медицина и Патологија I	Доктори по медицина	дентална	IV година (VII семестар)
Орална медицина и Патологија II	Доктори по медицина	дентална	IV година (VIII семестар)
Орална медицина и Патологија I	Стручни сестри	стоматолошки	II година (IV семестар)
Орална медицина и Патологија II	Стручни сестри	стоматолошки	III година (V семестар)

Фондот на часови и ЕКТС-кредити за овие предметни програми, според студиските програми, се претставени во табелата што следува:

Студиска програма	Код	Предмет	Теоретска настава	Практична настава	ЕКТС
Доктори дентална медицина	по 4101	Орална медицина и патологија I	30	30	4,5
Доктори	по 4108	Орална	30	45	4,5

дентална медицина		медицина и патологија II			
Стручни стоматолошки сестри	ССС2110	Орална медицина и патологија I	15	75	6
Стручни стоматолошки сестри	ССС3103	Орална медицина и патологија I	15	45	4

Усогласеност со наставата

Обработената материја организирана во поглавја е, всушност, содржината на учебникот кој кореспондира со наставната програма за студентите по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студентите од Високата стручна школа за стручни стоматолошки сестри. Досега имаше учебник по предметот орална патологија, но заради промена на наставната програма од 2010 година се наметна потребата за усогласување на наставните единици со новата наставна програма. Имено, од учебната 2013/14 година, предметот орална медицина е двосеместрален и е организиран како орална медицина и патологија I, и орална медицина и патологија II. Од тие причини се наметна потребата за ново издание кое ќе ги апсорбира сите методски единици.

Општи податоци за учебник

Учебникот „Орална медицина и патологија” е составен од два дела. Првиот дел е “Орална медицина и патологија I” наменет за студентите во VII семестар, а вториот дел орална медицина и патологија II, е наменет за студентите од VIII семестар. Целата материја е обработена и изложена на вкупно 401 страница А4-формат. Првиот дел, “Орална медицина и патологија I”, е приложен на 223 страници, а материјата е распределена во 9 поглавја. Вториот дел, “Орална медицина и патологија II”, е претставен на 178 страници, а методските единици се распределени во 8 поглавја. Содржи современ и модерен приод во разработка на методските единици. Целокупното градиво е распределено по логичен редослед кој го прави едноставен и достапен до студентите. Секоја наставна единица е прегледно изложена и јасно и прецизно поставена. Секое поглавје од учебникот е збогатено со шеми, табели, слики и цртежи со што наставната материја станува лесна и разбирлива за секој студент. Овој најнов и современ приод во обработката на тематските содржини го олеснува совладувањето на материјата предвидена со наставната програма.

Содржината на учебникот е следна:

Орална медицина и патологија I:

Поглавје 1. Вовед во оралната медицина

Поглавје 2. Системски болести и усната празнина

Поглавје 3. Орални заболувања поврзани со возраста

Поглавје 4. Повреди и нуспојави на оралната лигавица

Поглавје 5. Патолошки промени и воспаленија на усниците

Поглавје 6. Патолошки промени на јазикот

Поглавје 7. Патолошки состојби на непцето

Поглавје 8. Болести на плунковните жлезди

Поглавје 9. Орални заболувања што се јавуваат како последица на сексуален контакт

Содржината на делот орална медицина и патологија II следна:

Поглавје 1. Инфекции на оралната лигавица

Поглавје 2. Орални афтозни улцерации

Поглавје 3. Мукокутани булозни болести

Поглавје 4. Системски автоимуни болести

Поглавје 5. Орални алергични реакции

Поглавје 6. Преканцерозни и канцерозни состојби во усната празнина

Поглавје 7. Орални манифестации кај имунодефициенциите

Поглавје 8. Орални манифестации кај васкулитис, парапротеинемија и амилоидоза

Квантитетот и квалитетот на содржината и начинот на уредување на текстот се темелни и прецизни податоци и нема потреба од корекции, ниту дополнување или исклучување на одделни сегменти од текстот.

Бидејќи ракописот целосно го опфаќа наставниот материјал согласно со студиските програми за дентална медицина, овој ракопис се категоризира во учебник за студентите по дентална медицина. Со оглед на тоа дека одредени поглавја се совпаѓаат со дел од материјата предвидена за студиската програма за стручни стоматолошки сестри, оваа литература ја препорачувам како дополнение на основниот учебник по предметот орална хигиена.

Во учебникот, систематизираните 9 поглавја во делот “Орална медицина и патологија I”, и 8-те поглавја од делот “Орална медицина и патологија II”, претставуваат посебни целини, кои се надоврзуваат една на друга, а сите заедно ја заокружуваат и во целост ја опфаќаат постојната програма за теоретска настава по предметот орална медицина и патологија. Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, графички и шематски прикази и многу фотографии. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на материјата надополнето со богатата илустрација го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за осознавање на основните принципи во оралната медицина и патологија од аспект на дијагностика, прогноза и терапија на болестите во усната празнина како интегрален дел од современата стоматологија. Заради сето ова, општата педагошка оцена за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите.

Овој учебник на македонски јазик не само што ќе биде од сериозна помош за студентите, тој ќе најде и своја примена кај веќе дипломираните стоматолози, како вредно помагало и потсетник во ординациите. Исто така, овој учебник можат да го кристат и студентите по медицина, со цел да ги надополнат своите знаења од областа на системските заболувања и промените во оралниот кавитет, но е наменет и за сите заинтересирани кои сакаат да имаат вредно помагало, потсетник и прирчник од оваа област.

Заклучок

Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на наставната програма по предметот орална медицина и патологија по предметите орална медицина и патологија I и II, наменет за студентите од четврта година, т.е. VII и VIII семестар на Стоматолошкиот факултет. Тој треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, како и за студентите на студиските програми за стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации, табели и шеми го прават овој учебник соодветен и лесен за совладување.

Заради сето ова, чест и задоволство е да се биде рецензент на ваков учебник, кој ќе им овозможи на студентите и на сите оние на кои им претставува поле на интерес, нов поглед и полесен и интересен начин на изучување на главните постулати на оралната медицина и патологија.

Од сето горе наведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како учебник по предметите орална медицина и патологија I и II на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од авторите проф. д-р Мирјана Поповска и проф. д-р Златанка Белазелкоска.

Рецензент

Проф. д-р Кочо Чакаларовски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА НА
УЧЕБНИКОТ „ОРАЛНА МЕДИЦИНА И ПАТОЛОГИЈА”
ОД АВТОРИТЕ МИРЈАНА ПОПОВСКА И ЗЛАТАНКА БЕЛАЗЕЛКОСКА

Врз основа на член 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, на својата 8-ма редовна седница одржана на 13. 6.2013 година, донесе одлука со бр. 09-960 за формирање рецензентска комисија за пишување рецензија на учебникот „Орална медицина и патологија”, во состав:

- проф. д-р Киро Ивановски
- проф. д-р Вангел Димитровски
- проф. д-р Кочо Чакаларовски.

Во врска со оваа Одлука, во својство на рецензент го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот **Орална медицина и патологија** е учебник од оваа област, наменет за студентите по дентална медицина, изготвен од автори кои подолго време се занимаваат со оваа проблематика.

Автори на учебникот се: Мирјана Поповска и Златанка Белазелкоска

Тој е наменет за следниве студиски програми:

- доктори по дентална медицина;
- стручни стоматолошки сестри

Покриеност на наставниот материјал

Во учебникот се опфатени сите предвидени наставни содржини за теоретска настава.

Орална медицина и Патологија I	Доктори по медицина	по дентална	IV година (VII семестар)
Орална медицина и Патологија II	Доктори по медицина	по дентална	IV година (VIII семестар)
Орална медицина и Патологија I	Стручни сестри	стоматолошки	II година (IV семестар)
Орална медицина и Патологија II	Стручни сестри	стоматолошки	III година (V семестар)

Фондот на часови и ЕКТС-кредити за овие предметни програми, според студиските програми, се претставени во табелата што следува:

Студиска програма	Код	Предмет	Теоретска настава	Практична настава	ЕКТС
Доктори дентална	по 4101	Орална медицина	30	30	4,5

медицина		и патологија I			
Доктори дентална медицина	по 4108	Орална медицина и патологија II	30	45	4,5
Стручни стоматолошки сестри	ССС2110	Орална медицина и патологија I	15	75	6
Стручни стоматолошки сестри	ССС3103	Орална медицина и патологија I	15	45	4

Усогласеност со наставата

Обработената материја организирана во поглавја е, всушност, содржината на учебникот кој кореспондира со наставната програма за студентите по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студентите од Високата стручна школа за стручни стоматолошки сестри. Досега имаше учебник по предметот орална патологија, но заради промена на наставната програма од 2010 година се наметна потребата за усогласување на наставните единици со новата наставна програма. Имено, од учебната 2013/14 година, предметот орална медицина е двосеместрален и е организиран како орална медицина и патологија I, и орална медицина и патологија II. Од тие причини се наметна потреба за ново издание кое ќе ги апсорбира сите методски единици.

Општи податоци за учебник

Учебникот „Орална медицина и патологија“ е составен од два дела. Првиот дел е “Орална медицина и патологија I” наменет за студентите во VII семестар, а вториот дел орална медицина и патологија II, е наменет за студентите од VIII семестар. Целата материја е обработена и изложена на вкупно 401 страница А4-формат. Првиот дел е приложен на 223 страници, а материјата е распределена во 9 поглавја. Вториот дел, пак е претставен на 178 страници, а методските единици се распределени во 8 поглавја. Содржи современ и модерен приод во разработка на методските единици. Целокупното градиво е распределено по логичен редослед кој го прави едноставен и достапен до студентите. Секоја наставна единица е прегледно изложена и јасно и прецизно поставена. Секое поглавје од учебникот е збогатено со шеми, табели, слики и цртежи со што наставната материја станува лесна и разбирлива за секој студент. Овој најнов и современ приод во обработката на тематските содржини го олеснува совладувањето на материјата предвидена со наставната програма.

Содржината на учебникот е следна:

Орална медицина и патологија I:

Поглавје 1. Вовед во оралната медицина

- Поглавје 2. Системски болести и усната празнина
- Поглавје 3. Орални заболувања поврзани со возраста
- Поглавје 4. Повреди и нуспојави на оралната лигавица
- Поглавје 5. Патолошки промени и воспаленија на усниците
- Поглавје 6. Патолошки промени на јазикот
- Поглавје 7. Патолошки состојби на непцето
- Поглавје 8. Болести на плунковните жлезди
- Поглавје 9. Орални заболувања што се јавуваат како последица на сексуален контакт

Содржината на делот орална медицина и патологија II следна:

- Поглавје 1. Инфекции на оралната лигавица
- Поглавје 2. Орални афтозни улцерации
- Поглавје 3. Мукокутани булозни болести
- Поглавје 4. Системски автоимуни болести
- Поглавје 5. Орални алергични реакции
- Поглавје 6. Преканцерозни и канцерозни состојби во усната празнина
- Поглавје 7. Орални манифестации кај имунодефициенциите
- Поглавје 8. Орални манифестации кај васкулитис, парапротеинемија и амилоидоза

Квантитетот и квалитетот на содржината и начинот на уредување на текстот се темелни и прецизни податоци и нема потреба од корекции ниту дополнување или исклучување на одделни сегменти од текстот.

Бидејќи ракописот целосно го опфаќа наставниот материјал согласно со студиските програми за дентална медицина, овој ракопис се категоризира во учебник за студентите по дентална медицина. Со оглед на тоа дека одредени поглавја се совпаѓаат со дел од материјата предвидена за студиската програма за стручни стоматолошки сестри, оваа литература ја препорачувам како дополнение на основниот учебник по предметот орална хигиена.

Во учебникот, систематизираните 9 поглавја во делот “Орална медицина и патологија I”, и 8-те поглавја од делот “Орална медицина и патологија II”, претставуваат посебни целини, кои се надоврзуваат една на друга, а сите заедно ја заокружуваат и во целост ја опфаќаат постојната програма за теоретска настава по предметот орална медицина и патологија. Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, графички и шематски прикази и многу фотографии. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на материјата надополнето со богатата илустрација го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за осознавање на основните принципи во оралната медицина и патологија од аспект на дијагностика, прогноза и терапија на болестите во усната празнина како интегрален дел од современата стоматологија. Заради сето ова, општата педагошка оценка за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите.

Овој учебник на македонски јазик не само што ќе биде од сериозна помош за студентите, тој ќе најде и своја примена кај веќе дипломираните стоматолози, како вредно помагало и потсетник во ординациите. Исто така, овој учебник можат да го кристат и студентите по медицина, со цел да ги надополнат своите знаења од областа на системските заболувања и промените во оралниот кавитет, но е

наменет и за сите заинтересирани кои сакаат да имаат вредно помагало, потсетник и прирчник од оваа област.

Заклучок

Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на наставната програма по предметот орална медицина и патологија по предметите орална медицина и патологија I и II, наменет за студентите од четврта година, т.е. VII и VIII семестар на Стоматолошкиот факултет. Тој треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, како и за студентите на студиските програми за стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации, табели и шеми го прават овој учебник соодветен и лесен за совладување.

Заради сето ова, чест и задоволство е да се биде рецензент на ваков учебник, кој ќе им овозможи на студентите и на сите оние на кои им претставува поле на интерес, нов поглед и полесен и интересен начин на изучување на главните постулати на оралната медицина и патологија.

Од сето горе наведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како учебник по предметите орална медицина и патологија I и II на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од авторите проф. д-р Мирјана Поповска и проф. д-р Златанка Белазелкоска.

Рецензент
Проф. д-р Вангел Димитровски с.р.

**РЕЦЕНЗИЈА НА
УЧЕБНИКОТ „ОРАЛНА МЕДИЦИНА И ПАТОЛОГИЈА” ОД АВТОРИТЕ
МИРЈАНА ПОПОВСКА,ЗЛАТАНКА БЕЛАЗЕЛКОСКА**

Наслов	Орална медицина и патологија
Автори	Мирјана Поповска, Златанка Белазелкоска
Студиска програма	Содржините се наменети како основна литература за студентите кои ја слушаат наставата по студиската програма за доктори по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студиската програма за стручни стоматолошки сестри. Материјата која е обработена ќе биде корисна и за студентите од втор и трет циклус студии.
Се однесува на предметната програма	За доктори по дентална медицина и стручни стоматолошки сестри од прв циклус студии. Наставните содржини ќе послужат и за студентите од втор и трет циклус.
Покриеност на наставниот материјал	Орална медицина и патологија I - доктори по дентална медицина, IV година (VII семестар), орална медицина и патологија II- доктори по дентална медицина, IV година (VIII семестар), орална медицина и патологија I- Стручни стоматолошки сестри, II година (IV семестар), орална медицина и патологија II- стручни стоматолошки сестри, III семестар (V) година.
Семестар	Содржините може да бидат искористени и во предавањата кои се наменети за: магистерските студии по стоматологија и докторските студии-III циклус студии по стоматолошки науки.
Фонд на часови и ЕКТС	Студиска програма-доктори по дентална медицина, по предметот орална медицина и патологија I(30+30), 4,5 ЕКТС, доктори по дентална медицина, по предметот орална медицина и патологија II(30+45), 4,5 ЕКТС, стручни стоматолошки сестри предметот орална медицина и патологија I(15+75), 6 ЕКТС и кај стручни стоматолошки сестри по предметот орална медицина и патологија II(15+45).
Усогласеност со наставата	Содржината на учебникот кој кореспондира со наставната програма за студентите по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студентите од Високата стручна школа за стручни стоматолошки сестри.
Време и акт на назначување на рецензентите	Со Одлука бр.09-960 за одредување рецензенти за учебникот „ Орална медицина и патологија” на 8 редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 13. 6.2013.
Издание	Второ.
Ревидирани сегменти од претходно издание	Од старото издание ревидирани се повеќе од 50% од материјата.

Исто или слично издание на факултетот	Имаме претходно издание од 2003 година. Со промена на наставната содржина, претходниот учебник не е соодветен за изведување на наставата.
Општи податоци за учебникот	Учебникот „Орална медицина и патологија” е составен од два дела. Првиот дел е “Орална медицина и патологија I” кој е наменет за студентите во VII семестар, и “Орална медицина и патологија II” кој е наменет за студентите од VIII семестар. Целата материја е обработена и изложена на вкупно 401 страница A4-формат. Првиот дел е приложена на 223 страници, а материјата е распределена во 9 поглавја. Вториот дел, пак е претставен на 178 страници, а методските единици се распределени во 8 поглавја.
Содржина	Орална медицина и патологија I: Поглавје 1. Вовед во оралната медицина Поглавје 2. Системски болести и усната празнина Поглавје 3. Орални заболувања поврзани со возраста Поглавје 4. Повреди и нуспојави на оралната лигавица Поглавје 5. Патолошки промени и воспаленија на усниците Поглавје 6. Патолошки промени на јазикот Поглавје 7. Патолошки состојби на непцето Поглавје 8. Болести на плунковните жлезди Поглавје 9. Орални заболувања што се јавуваат како последица на сексуален контакт Содржината на делот “Орална медицина и патологија II “: Поглавје 1. Инфекции на оралната лигавица Поглавје 2. Орални афтозни улцерации Поглавје 3. Мукокутани булозни болести Поглавје 4. Системски автоимуни болести Поглавје 5. Орални алергични реакции Поглавје 6. Преканцерозни и канцерозни состојби во усната празнина Поглавје 7. Орални манифестации кај имунодефициенциите Поглавје 1. Поглавје 8. Орални манифестации кај васкулитис, парапротеинемија и амилоидоза
Предлози и корекции	Нема.
Категоризација	Учебник.
Општа педагошка оцена	Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, графички и шематски прикази што ја дообјаснува обработената материја. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на наставните единици, кои се богато илустрирани, го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за полесно совладување на материјата. Заради сето ова, општата педагошка оцена за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите од сите посочени

	студиски програми за додипломска настава.
Заклучок	<p>Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на наставната програма по предметот орална медицина и патологија по предметите орална медицина и патологија I и II, наменет за студентите од четврта година, т.е. VII и VIII семестар на Стоматолошкиот факултет. Тој треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, како и за студентите на студиските програми за стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје.</p> <p>Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации, табели и шеми го прават овој учебник соодветен и лесен за совладување.</p> <p>Заради сето ова, чест и задоволство е да се биде рецензент на ваков учебник, кој ќе им овозможи на студентите и на сите оние на кои им претставува поле на интерес, нов поглед и полесен и интересен начин на изучување на главните постулати на оралната медицина и патологија.</p> <p>Од сето горе наведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како учебник по предметите Орална медицина и патологија I и II на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од авторите проф. д-р Мирјана Поповска и проф. д-р Златанка Белазелкоска.</p>

Рецензент
Проф. д-р Киро Ивановски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО
„ОРАЛНА МЕДИЦИНА И ПАТОЛОГИЈА-ПРАКТИКУМ”
ОД АВТОРИТЕ МИРЈАНА ПОПОВСКА, ЗЛАТАНКА БЕЛАЗЕЛКОСКА,
АНЕТА АТАНАСОВСКА-СТОЈАНОВСКА, ВЕРА РАДОЈКОВА –НИКОЛОВСКА
И КРИСТИНА МИТИЌ

Врз основа на член 19 од Правилникот за организирање на издавачката дејност на УКИМ во Скопје, Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет, на својата 9-а редовна седница одржана на 3.7.2013 година, донесе Одлука бр. 08-1127 за формирање рецензентска комисија за пишување рецензија на учебното помагало „Орална медицина и патологија-практикум”, во состав:

- проф. д-р Киро Ивановски
- проф. д-р Вангел Димитровски
- проф. д-р Кочо Чакаларовски.

Во врска со оваа Одлука, во својство на рецензент го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

“Орална медицина и патологија-практикум” е учебно помагало од оваа област наменет за студентите по дентална медицина, изготвен од автори кои подолго време се занимаваат со оваа проблематика.

Автори на учебникот се: Мирјана Поповска, Златанка Белазелкоска, Анета Атанасовска-Стојановска, Вера Радојкова-Николовска и Кристина Митиќ.

Тој е наменет за изведување на практичната настава за следниве студиски програми:

- доктори по дентална медицина;
- стручни стоматолошки сестри.

Покриеност на наставниот материјал

Во учебникот се опфатени сите предвидени наставни содржини за практична настава.

Орална медицина и патологија I	Доктори по дентална медицина	IV година (VII семестар)
Орална медицина и патологија II	Доктори по дентална медицина	IV година (VIII семестар)

Орална медицина и патологија I	Стручни сестри	стоматолошки	II година (IV семестар)
Орална медицина и патологија II	Стручни сестри	стоматолошки	III година (V семестар)

Фондот на часови и ЕКТС-кредити за овие предметни програми, според студиските програми, се претставени во табелата што следува:

Студиска програма	Код	Предмет	Теоретска настава	Практична настава	ЕКТС
Доктори дентална медицина	по 4101	Орална медицина и патологија I	30	30	4,5
Доктори дентална медицина	по 4108	Орална медицина и патологија II	30	45	4,5
Стручни стоматолошки сестри	ССС2110	Орална медицина и патологија I	15	75	6
Стручни стоматолошки сестри	ССС3102	Орална медицина и патологија I	15	45	4

Усогласеност со наставата

Обработената материја организирана во поглавја, всушност, е содржината на учебникот кој кореспондира со наставната програма за студентите по дентална медицина, наменета за практичната настава, но може да послужи и како дополнителна литература за студентите од Високата стручна школа за стручни стоматолошки сестри. Досега имаше учебник по предметот орална патологија, но заради промена на наставната програма од 2010 година се појави потреба за усогласување на наставните единици со новата наставна програма. Имено, од учебната 2013/14 година предметот орална медицина е двосеместрален и е организиран како орална медицина и патологија I, и орална

медицина и патологија II. Во ова ново издание се обработени методските единици според предвидената програма.

Општи податоци за учебникот

Учебното помагало „Орална медицина и патологија-практикум” е составен од два дела. Првиот дел е „Орална медицина и патологија I”, кој е наменет за студентите во VII семестар, и „Орална медицина и патологија II”, кој е наменет за студентите од VIII семестар. Наставните содржини се осмислени и обработени со цел да се олесни изведувањето на практичната настава. Целата материја, вклучувајќи ги и содржините е обработена и изложена на вкупно 298 страници A4-формат. Содржините од областа на Орална медицина и патологија I се приложени на 135 страници, а материјата е распределена во 10 поглавја оформени во облик на вежби наменети за практична настава. Вториот дел „Орална медицина и патологија II” е претставена на 140 страници, а методските единици се идентично распределени во 10 единици-вежби. Приодот во разработката на методските единици е современ, прецизен и концизен со што е олеснето совладувањето на апликативниот практичен дел на оваа комплексна материја. Целокупното градиво е распределено по логичен редослед кој го прави едноставен и достапен до студентите. Секоја наставна единица оформена како вежба е прегледно изложена и јасно и прецизно поставена. Всушност секоја вежба е организирана преку две, односно три тематски целини, во зависност од тоа дали се работи за практичната настава по предметот орална медицина и патологија I или орална медицина и патологија II: воведно предавање, работа на час и приказ на случај. Секоја вежба е збогатена со шеми, табели, слики и цртежи со што наставната материја станува лесна и разбирлива за секој студент. Овој најнов и современ приод во обработка на тематските содржини го олеснува совладувањето на материјата предвидена со наставната програма.

Содржината на учебникот е следна:

Орална медицина и патологија I-практикум:

Вежба 1. Анатомија на усната празнина

Вежба 2. Хистологија на усната празнина

Вежба 3. Орална флора

Вежба 4. Орален имунитет

Вежба 5. Оштетување и заздравување на оралните меки ткива

Вежба 6. Патологија на оралната лигавица

Вежба 7. Приод и анамнеза

Вежба 8. Клинички преглед

Вежба 9. Понатамошни дијагностички постапки

Вежба 10. Развој на диференцијалната дијагноза

Содржината на делот **Орална медицина и патологија II-практикум** е следна:

Вежба 1. Орални генодерматози, Наследни и развојни аномалии на устата

Вежба 2. Орални заболувања поврзани со возраста

Вежба 3. Орални болести како последица на системски нарушувања

Вежба 4. Улцеративни промени на оралната лигавица

Вежба 5. Светли белузлави промени – кандидомикотични афекции на устата

Вежба 6. Везико-булозни афекции

Вежба 7. Везико-булозни афекции

Вежба 8. Црвени и пигментирани промени во усната празнина

Вежба 9. Светли белузлави промени на усната празнина – преканцерозни лезии

Вежба 10. Заболувања на плунковните жлезди

Квантитетот и квалитетот на содржината и начинот на уредување на текстот се темелни и прецизни податоци и нема потреба од корекции, ниту дополнување или исклучување на одделни сегменти од текстот.

Бидејќи ракописот целосно го опфаќа наставниот материјал согласно со студиските програми за дентална медицина, овој ракопис се категоризира во учебник за студентите по дентална медицина. Со оглед на тоа дека одредени поглавја се совпаѓаат со дел од материјата предвидена за студиската програма за стручни стоматолошки сестри, оваа литература ја препорачувам како дополнение на основниот учебник по предметот орална медицина и патологија за оваа студиска програма.

Во учебникот, систематизираните 10 вежби во делот Орална медицина и патологија I-практикум, и исто толку распределените тематски целини по предметот орална медицина и патологија II претставуваат посебни единици, кои се надоврзуваат една на друга, а сите заедно ја заокружуваат и во целост ја опфаќаат постојната програма за практичната настава по предметот орална медицина и патологија. Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, графички и шематски прикази и многу фотографии. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на материјата надополнето со богатата илустрација го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за осознавање на основните принципи во оралната медицина и патологија од аспект на дијагностика, прогноза и терапија на болестите во усната празнина како интегрален дел од современата стоматологија. Заради

сето ова, општата педагошка оцена за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите.

Овој учебник на македонски јазик не само што ќе биде од сериозна помош за студентите, тој ќе најде и своја примена кај веќе дипломираните стоматолози, како вредно помагало и потсетник во ординациите. Исто така, тој може да биде користен и од студентите по медицина, со цел да ги надолнат своите знаења од областа на системските заболувања и промените во оралниот кавитет, но е наменет и за сите заинтересирани кои сакаат да имаат вредно помагало, потсетник и прирачник од оваа област.

Заклучок

Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара за изведување практична настава по предметите орална медицина и патологија I и II, наменет за студентите од четврта година, т.е. VII и VIII семестар на Стоматолошкиот факултет. Тој треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина. Како дополнителна литература може да биде применуван и кај студентите на студиските програми за стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надолнувањето со бројни илустрации, табели и шеми го прават ова помагало соодветно и лесно за совладување.

Заради сето ова, чест и задоволство е да се биде рецензент на ваков учебник.

Од сето горенаведено, мојот заклучок е дека ова учебно помагало заслужува да биде позитивно рецензирано и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како практикум по предметите орална медицина и патологија I и II на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од авторите проф. д-р Мирјана Поповска, проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Анета Атанасовска-Стојановска, ас. д-р Вера Радојкова-Николовска и ас. д-р Кристина Митиќ.

Рецензент

Проф. д-р Кочо Чакаларовски с.р.

**РЕЦЕНЗИЈА НА
УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО „ОРАЛНА МЕДИЦИНА И ПАТОЛОГИЈА-ПРАКТИКУМ”
ОД АВТОРИТЕ МИРЈАНА ПОПОВСКА, ЗЛАТАНКА БЕЛАЗЕЛКОСКА,
АНЕТА АТАНАСОВСКА-СТОЈАНОВСКА, ВЕРА РАДОЈКОВА-НИКОЛОВСКА
И КРИСТИНА МИТИЌ**

Наслов	Орална медицина и патологија-практикум
Автори	Мирјана Поповска, Златанка Белазелкоска, Анета Атанасовска-Стојановска, Вера Радојкова-Николовска, Кристина Митиќ
Студиска програма	Содржините се наменети како основна литература за изведување практична настава за студентите кои ја слушаат наставата по студиската програма за доктори по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студиската програма за стручни стоматолошки сестри.
Се однесува на предметната програма	За доктори по дентална медицина и стручни стоматолошки сестри од прв циклус студии.
Покриеност на наставниот материјал	Орална медицина и патологија I - доктори по дентална медицина, IV година (VII семестар), орална медицина и патологија II- доктори по дентална медицина, IV година (VIII семестар), орална медицина и патологија I- стручни стоматолошки сестри, II година (IV семестар), орална медицина и патологија II- стручни стоматолошки сестри, III година (V семестар).
Семестар	Одредени сегменти можат да бидат дополние на содржините од предавањата кои се наменети за: II и III циклус студии по стоматологија.
Фонд на часови и ЕКТС	Студиска програма-доктори по дентална медицина, по предметот орална медицина и патологија I (30+30), 4,5 ЕКТС, доктори по дентална медицина, по предметот орална медицина и патологија II(30+45), 4,5 ЕКТС, стручни стоматолошки сестри по предметот орална медицина и патологија I (15+75), 6 ЕКТС и стручни стоматолошки сестри, по предметот орална медицина и патологија II(15+45).
Усогласеност со наставата	Содржината на учебното помагало кореспондира со наставната програма за студентите по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студентите од Високата стручна школа за стручни стоматолошки сестри.
Време и акт на назначување на рецензентите	Со Одлука бр.08-1127 за одредување рецензенти за учебникот „Орална медицина и патологија” на 9-а редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 3.7.2013.
Издание	Второ
Ревидирани	Од старото издание ревидирани се повеќе од 50% од

сегменти од претходно издание	материјата.
Исто или слично издание на Факултетот	Имаме претходно издание од 2006 година. Со промена на наставната содржина, претходниот практикум не е соодветен за изведување на наставата.
Општи податоци за учебникот	Ракописот „Орална медицина и патологија” е составен од два дела. Првиот дел е насловен „Орална медицина и патологија I” кој е наменет за студентите во VII семестар, а вториот дел „Орална медицина и патологија II”, кој е наменет за студентите од VIII семестар. Целата материја е обработена и изложена на вкупно 298 страници А4-формат вклучувајќи ги и содржините. Содржините од првиот дел „Орална медицина и патологија I” се приложена на 135 страници, а материјата е распределена во 10 вежби. Вториот дел „Орална медицина и патологија II” е претставен на 140 страници, а методските единици се распределени во идентичен број осмислени вежби, т.е. 10.
Содржина	<p>Орална медицина и патологија I-практикум:</p> <p>Вежба 1. Анатомија на усната празнина Вежба 2. Хистологија на усната празнина Вежба 3. Орална флора Вежба 4. Орален имунитет Вежба 5. Оштетување и заздравување на оралните меки ткива Вежба 6. Патологија на оралната лигавица Вежба 7. Приод и анамнеза Вежба 8. Клинички преглед Вежба 9. Понатамошни дијагностички постапки Вежба 10. Развој на диференцијалната дијагноза</p> <p>Содржината на делот Орална медицина и патологија II-практикум е следна:</p> <p>Вежба 1. Орални генодерматози, наследни и развојни аномалии на устата Вежба 2. Орални заболувања поврзани со возраста Вежба 3. Орални болести како последица на системски нарушувања Вежба 4. Улцеративни промени на оралната лигавица Вежба 5. Светли белузлави промени – кандидомикотични афекции на устата Вежба 6. Везико-булозни афекции Вежба 7. Везико-булозни афекции Вежба 8. Црвени и пигментирани промени во усната празнина Вежба 9. Светли белузлави промени на усната празнина – преканцерозни лезии</p>

	Вежба 10. Заболувања на плунковните жлезди
Предлози и корекции	Нема
Категоризација	Учебно помагало
Општа педагошка оцена	Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, графички и шематски прикази што ја дообјаснува обработената материја. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на наставните единици, кои се богато илустрирани, го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за полесно совладување на материјата. Заради сето ова, општата педагошка оцена за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите од сите посочени студиски програми за додипломска настава.
Заклучок	Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на наставната програма по предметот орална медицина и патологија по предметите орална медицина и патологија I и II наменет за студентите од четврта година, т.е. VII и VIII семестар на Стоматолошкиот факултет за изведување практична настава. Тој треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, како и за студентите на студиските програми за стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации, табели и шеми го прават овој практикум соодветен и лесен за совладување. Од сето горенаведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како практикум по предметите орална медицина и патологија I и II на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од авторите проф. д-р Мирјана Поповска, проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Анета Атанасовска-Стојановска, ас. д-р Вера Радојкова-Николовска и ас. д-р Кристина Митиќ.

Рецензент
Проф. д-р Вангел Димитровски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА НА
УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО „ОРАЛНА МЕДИЦИНА И ПАТОЛОГИЈА-ПРАКТИКУМ”
ОД АВТОРИТЕ МИРЈАНА ПОПОВСКА, ЗЛАТАНКА БЕЛАЗЕЛКОСКА,
АНЕТА АТАНАСОВСКА-СТОЈАНОВСКА, ВЕРА РАДОЈКОВА-НИКОЛОВСКА
И КРИСТИНА МИТИЌ

Наслов	Орална медицина и патологија-практикум
Автори	Мирјана Поповска, Златанка Белазелкоска, Анета Атанасовска-Стојановска, Вера Радојкова-Николовска, Кристина Митиќ
Студиска програма	Содржините се наменети како основна литература за изведување практична настава за студентите кои ја слушаат наставата по студиската програма за доктори по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студиската програма за стручни стоматолошки сестри.
Се однесува на предметната програма	За доктори по дентална медицина и стручни стоматолошки сестри од прв циклус студии.
Покриеност на наставниот материјал	Орална медицина и патологија I - доктори по дентална медицина, IV година (VII семестар), орална медицина и патологија II- доктори по дентална медицина, IV година (VIII семестар), орална медицина и патологија I- стручни стоматолошки сестри, II година (IV семестар), орална медицина и патологија II- стручни стоматолошки сестри, III година (V семестар).
Семестар	Одредени сегменти можат да бидат дополние на содржините од предавањата кои се наменети за: II и III циклус студии по стоматологија.
Фонд на часови и ЕКТС	Студиска програма-доктори по дентална медицина, по предметот орална медицина и патологија I (30+30), 4,5 ЕКТС, доктори по дентална медицина, по предметот орална медицина и патологија II(30+45), 4,5 ЕКТС, стручни стоматолошки сестри по предметот орална медицина и патологија I (15+75), 6 ЕКТС и стручни стоматолошки сестри, по предметот орална медицина и патологија II(15+45).
Усогласеност со наставата	Содржината на учебното помагало кореспондира со наставната програма за студентите по дентална медицина, но може да послужи и како дополнителна литература за студентите од Високата стручна школа за стручни стоматолошки сестри.
Време и акт на назначување на рецензентите	Со Одлука бр.08-1127 за одредување рецензенти за учебникот „Орална медицина и патологија” на 9-а редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 3.7.2013.
Издание	Второ
Ревидирани	Од старото издание ревидирани се повеќе од 50% од

сегменти од претходно издание	материјата.
Исто или слично издание на Факултетот	Имаме претходно издание од 2006 година. Со промена на наставната содржина, претходниот практикум не е соодветен за изведување на наставата.
Општи податоци за учебникот	Ракописот „Орална медицина и патологија” е составен од два дела. Првиот дел е насловен „Орална медицина и патологија I” кој е наменет за студентите во VII семестар, а вториот дел „Орална медицина и патологија II”, кој е наменет за студентите од VIII семестар. Целата материја е обработена и изложена на вкупно 298 страници А4-формат вклучувајќи ги и содржините. Содржините од првиот дел „Орална медицина и патологија I” се приложена на 135 страници, а материјата е распределена во 10 вежби. Вториот дел „Орална медицина и патологија II” е претставен на 140 страници, а методските единици се распределени во идентичен број осмислени вежби, т.е. 10.
Содржина	<p>Орална медицина и патологија I-практикум:</p> <p>Вежба 1. Анатомија на усната празнина Вежба 2. Хистологија на усната празнина Вежба 3. Орална флора Вежба 4. Орален имунитет Вежба 5. Оштетување и заздравување на оралните меки ткива Вежба 6. Патологија на оралната лигавица Вежба 7. Приод и анамнеза Вежба 8. Клинички преглед Вежба 9. Понатамошни дијагностички постапки Вежба 10. Развој на диференцијалната дијагноза</p> <p>Содржината на делот Орална медицина и патологија II-практикум е следна:</p> <p>Вежба 1. Орални генодерматози, наследни и развојни аномалии на устата Вежба 2. Орални заболувања поврзани со возраста Вежба 3. Орални болести како последица на системски нарушувања Вежба 4. Улцеративни промени на оралната лигавица Вежба 5. Светли белузлави промени – кандидомикотични афекции на устата Вежба 6. Везико-булозни афекции Вежба 7. Везико-булозни афекции Вежба 8. Црвени и пигментирани промени во усната празнина Вежба 9. Светли белузлави промени на усната празнина – преканцерозни лезии</p>

	Вежба 10. Заболувања на плунковните жлезди
Предлози и корекции	Нема
Категоризација	Учебно помагало
Општа педагошка оцена	Методските единици се напишани на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, графички и шематски прикази што ја дообјаснува обработената материја. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на наставните единици, кои се богато илустрирани, го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за полесно совладување на материјата. Заради сето ова, општата педагошка оцена за овој учебник е дека наполно соодветствува за едукација на студентите од сите посочени студиски програми за додипломска настава.
Заклучок	Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на наставната програма по предметот орална медицина и патологија по предметите орална медицина и патологија I и II наменет за студентите од четврта година, т.е. VII и VIII семестар на Стоматолошкиот факултет за изведување практична настава. Тој треба да послужи како учебник за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, како и за студентите на студиските програми за стручни стоматолошки сестри при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации, табели и шеми го прават овој практикум соодветен и лесен за совладување. Од сето горенаведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како практикум по предметите орална медицина и патологија I и II на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од авторите проф. д-р Мирјана Поповска, проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Анета Атанасовска-Стојановска, ас. д-р Вера Радојкова-Николовска и ас. д-р Кристина Митиќ.

Рецензент
Проф. д-р Киро Ивановски с.р.